



ROMÂNIA  
JUDEȚUL ARAD  
MUNICIPIUL ARAD  
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂREA NR.75  
din 25 aprilie 2013

privind aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară,  
organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad,  
la European Social Network (Rețeaua Europeană Socială)

Consiliul Local al Municipiului Arad,  
Având în vedere:

- inițiativa Primarului Municipiului Arad, exprimată prin expunerea de motive înregistrată cu nr.26224/19.04.2013;
- raportul de specialitate nr.6128/28.03.2013 al Serviciului Proiecte, Strategii Sociale și Logistică din cadrul Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad;
- rapoartele comisiilor de specialitate al Consiliului Local al Municipiului Arad;
- prevederile art.8 din Hotărârea Guvernului României nr.90/2003 pentru aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Legii nr.292/2011 –Legea asistenței sociale;
- adoptarea hotărârii în unanimitate de voturi (19 prezenți din totalul de 23);

În temeiul prevederilor art.10, art.36 alin.(2) lit.”e”, alin.7 lit.”c”, art.45 din Legea nr.215/2001, privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, adoptă prezenta

HOTĂRÂRE:

Art.1.Se aprobă aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, la European Social Network (Rețeaua Europeană Socială).

Art.2.Se aprobă achitarea taxei de membru în cuantum de 965 Euro, la cursul din ziua plății către European Social Network (Rețeaua Europeană Socială), sumă care se achită anual din bugetul local, Cap.68.02 Asigurări și asistență socială, subcapitolul 68.02.50, alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale, titlul 20, art.20.30, alin.20.30.30.

Art.3.Prezenta hotărâre se duce la îndeplinire de către Direcția de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad și se comunică celor interesați de către Serviciul Administrație Publică Locală.

PREȘEDINE DE ȘEDINȚĂ  
Glad VARGA

Contrasemnează  
SECRETAR  
Lilioara Stepanescu

Proiectul UE “Promovarea incluziunii sociale pentru copii și imigranți neînsoțiți solicitanți de azil – o datorie a justiției și asistenței sociale”.

## **Asistența socială și plasamentul copiilor neînsoțiți – o privire asupra politicilor și practicilor din țările participante la proiectul UE**

1.     **Introducere.**
  - 1.1    **Rețeaua Socială Europeană.**
  - 1.2    **Istoric și context.**
    - 1.2.1   **Copiii neînsoțiți.**
    - 1.2.2   **Prevederi statutare.**
2.     **O analiză comparativă a politicilor și practicilor.**
  - 2.1    **Cadru legislativ.**
  - 2.2    **Cazare și asistență.**
  - 2.3    **Procesele de acordare de azil și sprijin.**
  - 2.4    **Autoritate tutelară și responsabilitate legală.**
  - 2.5    **Integrare.**
  - 2.6    **Întoarcere și reuniunea familială într-o țară terță.**
3.     **Concluzii.**

## **1. Introducere.**

### **1.1 Rețeaua Socială Europeană.**

Rețeaua Socială Europeană (ESN) este, în primul rând, o rețea formată din asociații sau grupuri naționale de directori ai serviciilor publice sociale și de sănătate din Europa, și are următoarele trei obiective:

1. construirea unei Europe sociale, bazate pe justiție și incluziune pentru toată lumea, prin intermediul dezvoltării unor servicii de calitate care să permită utilizatorilor să-și exercite drepturile depline de cetățean.
2. asigurarea unui forum de învățare pentru schimbul de bune practici între directorii de pe tot cuprinsul Europei și împreună cu toate persoanele interesate de dezvoltarea asistenței sociale și de sănătate.
3. promovarea rolului unic și responsabilității serviciilor publice de asistență în Europa.

ESN este o companie de caritate, non-profit (o organizație neguvernamentală) care funcționează conform prevederilor legale din UK. Are independență politică și dispune de un comitet de administratori, care reprezintă fiecare organizație membru. ESN încurajează primirea de membri asociați care pot fi departamente de servicii sociale municipale sau regionale, organizații de cercetare, departamente guvernamentale sau alte organizații.

### **1.2 Istoric și Context.**

#### **1.2.1 Copii neînsoțiți.**

Înaltul Comisariat pentru Refugiați al Națiunilor Unite (UNHCR) estimează existența în regiune a unui număr total de 25 milioane refugiați din întreaga lume, iar aproximativ 50% dintre aceștia sunt copii. Estimările curente indică faptul că între 2% și 3% din acest total îl reprezintă copiii neînsoțiți.

În timp de război sau în perioade de conflict, copiii sunt întotdeauna victime. De la terminarea celui de al doilea război mondial până în prezent, conflictele, războaiele și instabilitatea au continuat să se extindă pe întreg globul. Violarea drepturilor omului pe întreg globul a continuat neabătută. Copiii sunt afectați direct de aceste tulburări.

*'Impactul asupra copiilor este catastrofal. Organizația Save the Children UK estimează că, în ultima decadă, peste 1,5 milioane copii cu vârsta sub 18 ani au fost uciși, peste 4 milioane de copiii au suferit mutilări și au dobândit o dizabilitate, peste 5 milioane de copii au fost obligați să trăiască în lagăre iar peste 12 milioane au rămas fără un cămin.'*<sup>1</sup>

Cu toate acestea, conflictele și persecuțiile nu reprezintă unicul factor care a determinat creșterea numărului de copii care migrează dintr-un loc în altul. Prăpastia tot mai adâncă dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, în special sărăcia și lipsa de oportunități, precum și creșterea numărului de copii care sunt traficați pentru exploatare inclusiv cea sexuală sau economiile firave, au contribuit la această creștere menționată mai sus.

---

<sup>1</sup>S. Ruxton Separated Children Seeking Asylum in Europe, A Programme for Action, 2000

*Statele Unite cred că numărul copiilor care sunt traficați anual, interni și externi ajunge la 1,2 milioane .<sup>2</sup>*

Traficul presupune existența unei relații de exploatare coercitivă în derulare și nu ar trebui confundat cu termenul „contrabandă”. Contrabanda implică o a treia parte care facilitează intrarea ilegală a unei persoane într-o țară, pentru care, de obicei, se plătește, dar, după sosirea în țara de destinație, această relație se încheie. Sunt mulți copii care sunt victime ale contrabandei în Europa, tocmai de aceea ajung în anumite țări fără a fi în atenția autorităților. Intenția lor este probabil de a căuta un loc de muncă. Migrarea economică a copiilor în Europa este în creștere, în timp ce tot mai multe familii văd aceasta ca un mijloc de a-și îmbunătăți situația financiară și de a rupe ciclul de privațiuni în care mulți sunt atrași.

A fost un lucru deosebit de greu de a colecta statistici reale și comparabile de la țările ESN, mai ales datorită varietății de statistici. Unele dintre țări nu fac distincția dintre copiii neînsoțiți și cei însoțiți de familie, atunci când se fac statistici, iar alte țări tind să-i grupeze pe toți, dar unii dintre acești copii sunt neînsoțiți solicitanți de azil, iar alții nu sunt, în acest fel se face o distincție mai atentă între cei care sunt în sistemul de azilanți și cei care sunt doar emigranți economici. Mai există și acei copii care intră ilegal într-o țară, dar nu sunt în atenția autorităților, iar, prin definiție, este foarte greu a se face o cuantificare a acestor numere. Trebuie să se ia în considerare deoarece aceste evaluări sunt problematice, iar întregul scop al acestora, iar identificarea resurselor este necesară pentru a se răspunde în mod specific. Nu se știe cu exactitate dacă aceste cifre sunt mari. O societate mixtă "The separated children in Europe programe" dintre International Save the Children Alliance și UNHCR estimează că sunt 100.000 de copii neînsoțiți, separat în Europa.

#### **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Credeți că merită a se face extindere a rețelei ESN pentru a acoperi numărul copiilor neînsoțiți, care nu sunt înscrși în procedurile de azilare?**
- **Credeți că ar fi necesară dezvoltarea unui cadru comun pentru colectarea statisticilor în ceea ce privește numărul copiilor neînsoțiți în cadrul ESN?**

#### **1.2.2 Servicii de stat**

Contextul în care mai multe agenții răspund nevoilor copiilor neînsoțiți se realizează într-un mediu în permanentă schimbare și transformare. Mulți sosesc, în mod spontan, de aceea este extrem de greu să se facă un plan dinainte. Furnizorii de servicii care recunosc porțile de intrare pot veni în întâmpinarea cererilor, deși în aceste zone numărul minorilor neînsoțiți este probabil mai mare, astfel se face un efort mai mare, deși resursele sunt deja limitate de cererile de îngustare a cheltuielile publice. Răspunzând unei game largi de nevoi culturale și lingvistice este o provocare și o lipsă de cunoaștere a trecutului fiecărui copil, ceea ce poate face dificilă o planificare specifică. Poate fi, de exemplu, foarte greu să evaluează standardul de educație al unui copil, iar în consecință, e greu să găsești o școală potrivită unde să poată fi înscris. Nevoile medicale se pot neglija, dacă nu se

---

<sup>2</sup> UNICEF, End Child Exploitation, 'Stop the Traffic' July 2003.

cunoaște întreaga fișă de sănătate. În unele cazuri copiii refuză să coopereze la evaluare, sau refuză să dea informațiile cerute. Aceasta se întâmplă deoarece au avut o experiență neplăcută, poate au fost amenințați dacă nu erau de acord cu anumite răspunsuri. În alte ipostaze, copiii poate că nu au știut să răspundă nici măcar la unele dintre întrebările ușoare, fiind de-a dreptul încurcați. Este greu pentru noi, cei din Europa de vest, să înțelegem uneori că unii dintre copii sunt atât de naivi, încât nici măcar nu știu data nașterii, sau locul nașterii, în consecință nici vârsta. Alți copii ajung extrem de traumatizați, datorită unor experiențe din țara de origine, astfel că problemele lor pot fi foarte diferite față de cele ale copiilor cetățeni. Copiii au fost poate martorii unor violențe extreme, sau crime, violuri, unii fiind chiar victime ale acestor acțiuni, sau au fost forțați să ia parte la ele. Nu este același lucru cu copiii cetățeni, iar unii furnizori de servicii poate că nici nu au experiență sau talent în a dialoga cu astfel de provocări.

Cadrul legislativ este deja foarte complicat și s-au adăugat o serie de amendamente la legile existente, ghiduri și reglementări etc. Acest lucru este exacerbă și prin faptul că a răspunde la aceste nevoi ale copiilor neînsoțiți nu este singura responsabilitate a serviciilor specializate și a lucrătorilor sociali, ei au, spre exemplu și alte activități de realizat și trebuie să fie la curent cu toate. Astfel este foarte dificil a se păstra cu acuratețe și a se actualiza mereu cunoștințele în domeniu și a aplica legea în practică.

Imigrația și azilul au devenit o problemă politică majoră în ultimii ani, la fel și impactul asupra serviciilor pentru minorii neînsoțiți. Furnizorii de servicii trebuie să facă față provocărilor media și ale publicului în ceea ce privește nivelul de sprijin oferit solicitanților de azil și justificării priorităților, în cazul în care există percepția că localnicilor li se oferă servicii inferioare, ca rezultat a furnizării acestor servicii pentru solicitanții de azil.

## **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Credeți că serviciile oferite copiilor neînsoțiți trebuie realizate de către echipe specializate în domeniu.**

## **2. Analiza comparată a politicilor și a practicilor**

### **2.1 Cadrul legislativ**

Universalitatea United Nations Convention on the Rights of the Child (CRC) – Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului (CRC), înseamnă că toate articolele care sunt relevante pentru copii și drepturile acestora de a fi ascultate, Art.12, se va face referire cu orice ocazie. Următoarele articole au o semnificație specifică:

- 1. Copil este orice ființă până la vârsta de 18 ani.
- 2. Convenția va fi aplicată tuturor copiilor, fără discriminare.
- 3. Interesul copilului va fi luat în considerare, în primul rând, în toate acțiunile.
- 20. Un copil lipsit de mediul familial va beneficia de protecție specială și asistență.
- 22. Copiii refugiați vor primi protecție specială și protecție umanitară.
- 30. Copiii care aparțin minorităților etnice, religioase sau lingvistice au dreptul să se bucure de propria cultură.

Prin Tratatul de la Amsterdam din 1997 s-a transferat legislația privind azilantul (imigrantul) într-o problemă a Uniunii Europene, mai mult decât o competență inter-guvernamentală, iar în 1999 la Summitul Tampere Consiliul European și-a manifestat acordul de a stabili un sistem european comun pentru azilanți. Problema azilului și a migrației a câștigat teren în ultimii ani, mai ales pentru Statele membre UE care au răspuns, fie prin introducerea unei noi legislații primare și/sau a unor proiecte de reglementări, instrucțiuni sau ghid-uri în ceea ce privește politicile imigrației existente. Tendința acestei legislații subliniază mai întâi abaterea prin – în primul rând – accesul restricționat pentru teritoriile statelor, pentru acele persoane care reușesc să intre, prin restricționarea angajării, cazării și asistenței sociale. S-au făcut limitări în ceea ce privește circumstanțele și drepturile indivizilor. Acest nivel al investigației, revizuirii rechemărilor (din exil) și amendamentul legislativ de pe întreg cuprinsul UE pare a fi fără precedent și servește pentru a confirma faptul că fenomenul migrației este unul dintre cele mai importante probleme sociale din această perioadă, în istoria noastră.

În ciuda acestei așa-zise introduceri legislative, nici una dintre țările participante în cadrul ESN nu are o parte legislativă specifică, care să se ocupe în mod exclusiv de problema copiilor neînsoțiți. În toate instanțele, cadrul privind răspunderea la nevoile sociale ale acestui grup, este plasat în cadrul legislației existente privind asistența pentru copii. Necesitatea acestei abordări este că, cel puțin în teorie, copiii neînsoțiți ar trebui să aibă acces la aceleași servicii de calitate furnizate pentru toți copiii cetățeni, fără nici o discriminare. Unele dintre nevoile particulare ale copiilor neînsoțiți pot fi supravegheate. De exemplu, legislația stipulează, în mod uzual, că serviciile trebuie promovate prin agenții specializate, când nevoile copilului ies pentru prima oară la iveală și pot fi întâmpinate mult mai bine prin plasarea copilului într-o altă regiune, poate acolo unde va beneficia de un suport comunitar adecvat. În mod similar, în toate țările corespunzătoare copiii neînsoțiți constituie subiectul pentru furnizarea legislației privind imigrația existentă și, din nou, se poate spune că este o măsură de precauție mai mult decât statutul specific focalizat pe copiii neînsoțiți.

Nu trebuie să spunem că stipulările nu au fost făcute în cadrul legislativ care se referă la copiii neînsoțiți, ci cu referire la clauzele particulare, reglementări etc., acestea subliniază practica cu privire la copiii neînsoțiți, care constituie o temă pentru toate evaluările completate. Pe larg vorbind, prin aceasta se încearcă clarificarea numirii copilului neînsoțit și accesul acestuia la sprijin și identificarea nevoilor sale cu privire la procedurile de azil pentru copiii neînsoțiți vizavi de adulți. De exemplu, în Anglia, există un ghid specific denumit „leaving care act”, prin care se oferă detalii privind cazarea pentru copiii solicitanți de azil care primesc asistență publică. Există și reglementările federale din Berlin prin care se oferă instrucțiuni cu privire la asistența socială pentru tineri, pentru minori străini neînsoțiți. În legătură cu legislația privind imigrația, în Elveția, art.7 din reglementările procedurilor de azil se referă la minorii neînsoțiți, iar îndrumările din Ungaria interzic luarea amprentelor digitale de la copiii sub 14 ani.

Pentru evaluările care se fac în Italia (Bologna) această neclaritate, cu două jurisdicții și, în mod particular, lipsa unui cadru legal integrat între acestea, poate să ducă la tensiuni și contradicții. Legea privind asistența copilului se bazează pe drepturile copilului și cunoașterea abilităților lor de a participa în procese, adică în legea imigrației, care este foarte restrictivă, bazată pe noțiuni de ordine publică și securitate și parțial inspirată din principiile controlului și apărării. În ciuda ratificării universale de

pe întreg cuprinsul Europei a CRC, nici una dintre evaluările indicate, care are în vedere în primul rând cel mai binele copilului, a fost luată în considerare în ceea ce se numește fenomenul copilului neînsoțit. Din contră, nevoile lor au fost luate în considerare în legea imigrației.

În țările implicate în ESN, un copil este definit ca acea persoană de până la 18 ani. În Franța nu toți copiii neînsoțiți pot solicita azil, iar în Germania copiii cu vârste cuprinse între 16-17 ani, sunt tratați ca adulți, pentru ca cererile de azil pentru nevoi sociale vor fi furnizate conform legii pentru protecția copilului. Din partea acestora se așteaptă cereri de azil și nu există excepții pentru a primi sprijin sau a fi reprezentați de către un adult. Pe de altă parte, toate țările corespondente permit copiilor neînsoțiți să acceseze procedurile de azil și să intre în sistemul de asistență socială, fără a fi luată în considerare vârsta. Oferirea serviciilor poate varia de la țară la țară și se poate oferi sprijin la un nivel diferit pentru copiii între 16-17 ani spre deosebire de cei mai tineri. În general, scopul furnizării serviciilor pentru copiii mai mici, care beneficiază de plasament în cadrul centrelor rezidențiale, în timp ce mulți dintre copiii mai mari vor trăi independent sau cu un sprijin minimal din partea serviciilor sociale profesionalizate.

Din anumite anchete reiese faptul că există dificultăți în acuratețea stabilirii vârstei adolescenților. Acest lucru nu este însă surprinzător, fiind o temă curentă în întreaga Europă. În mod practic, pentru mulți tineri (adolescenți) vârsta este discutabilă la nivelul diferitelor agenții oficiale și devine un element pertinent particular în cazul în care solicitantul, deși susține a fi copil, este de fapt un adult. Vârsta, până la urmă, a unui copil neînsoțit este un factor de determinare a recepției inițiale și asistenței pe care o poate primi. Procedurile pentru evaluarea vârstei au anumite lipsuri, de obicei se fac pe baza examinării psihologice, dar este insuficient pentru țările ESN, cu privire la aceste proceduri. Dat fiind nivelul de îngrijorare exprimat de mulți dintre cei care iau decizii cu privire la azil și agențiile de asistență socială cu privire la numeroasele cazuri de dispută pe marginea vârstei, este surprinzător faptul că s-a făcut atât de puțin în ceea ce privește eficientizarea acestor proceduri.

## **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Credeți că în acest domeniu se cere o legislație specifică, focalizată cu preponderență pe copiii neînsoțiți? Dacă acest lucru nu este necesar, credeți că ar fi mai relevantă o directivă a Consiliului Europei care să fie focalizată pe acest grup?**
- **Cum ar trebui stabilite procedurile privind evaluarea vârstei, prin care să se recunoască, în mod cât mai clar, aceste evaluări, fie pe parcursul unei anumite perioade de timp sau ar trebui solicitat o expertiză profesională din partea unui număr mai mare de specialiști?**

## **2.2 Cazare și asistență**

Art.19 din directiva Consiliului Europei cu privire la standardele minime pentru recepția solicitanților de azil în Statele membre, subliniază faptul că „minorii neînsoțiți care solicită azil, din momentul în care sunt admiși pe teritoriu, până în momentul în care sunt obligați să părăsească un Stat membru în care s-a făcut solicitarea de azil, sau a fost examinată pe loc: a) cu rude – adulți; b) cu familia căruia a fost dat în plasament; c) centre de cazare cu servicii pentru minori; d) în alte locuri de cazare potrivite pentru minori. Pe cât posibil..., va fi împreună cu alții, luându-se în

considerare interesele minorului. Schimbările de rezidență pentru copiii neînsoțiți vor fi limitate la maximum”.

Articolele din CRC cu relevanță specială în domeniu sunt:

- 16. Protecție și intimitate.
- 19. Copiii vor fi protejați de orice tip de violență fizică sau mintală, abuzuri sau injurii, tratament neglijent sau neglijență, maltratare sau exploatare.
- 23. Copiii cu dizabilități mintale sau fizice ar trebui să beneficieze de o viață decentă, cu demnitate și cu condiția de a încuraja o viață activă în cadrul comunității.
- 25. Orice tip de asistență de plasament trebuie să constituie un subiect revizuit periodic.
- 31. Un copil are dreptul la odihnă și timp liber și să fie angrenat în activități de recreere și de joacă.

În toate evaluările s-a constatat mai multe tipuri de plasament aplicate în fiecare țară ESN, acolo unde există copii neînsoțiți. Ar fi important de enumerat toate tipurile de plasament regăsite în toate evaluările, iar mai jos se va reda o selecție pentru acest tip de ofertă:

- Familii de tip foster (plasament)
- Unități rezidențiale generale
- Unități rezidențiale specializate pentru copiii neînsoțiți
- Recepția pe termen scurt sau case de primire
- Centre de primire în regim de urgență
- Unități rezidențiale „semi-independente”
- Gazde
- Hotel sau demipensiune
- Comunități educaționale
- Case comune – cu alți tineri
- Unități specializate, de exemplu unități pentru mame tinere cu copii mici

Există o mare varietate în cadrul agențiilor care furnizează aceste servicii. Furnizorii de servicii conduc mai multe asemenea unități, cum ar fi de exemplu, la nivelul cantoanelor din Elveția, care au asemenea responsabilități, iar în Germania responsabilitatea revine Landului. ONG-le au și ele rolul lor. În Ungaria toți copiii neînsoțiți sunt plasați, cu ajutorul Centrului de caritate și protecție „Oltalom”, iar în Franța, atât Terdasile cât și Crucea Roșie, se ocupă de facilitățile de recepție pentru copiii neînsoțiți. Evaluările engleze subliniază modul de furnizare în cadrul sectorului privat, prin aceasta (fără excepție) contractându-se de către autoritățile locale.

De altfel, după cum s-a subliniat, cadrul pentru oferirea de cazare și asistență este stabilit în legislația generală, majoritatea locurilor de cazare pentru copiii neînsoțiți sunt specializate, doar un grup restrâns dintre aceștia pot fi plasați alături de copiii cetățeni. Din anchetele franceze (Defence for Children International) s-au observat deosebiri în rolul pe care îl au asistenții care se ocupă de copiii neînsoțiți, în ceea ce privește promovarea accesului la cursuri de formare profesională și în ceea ce privesc angajările. Deși nu s-au notat observații speciale în rândul partenerilor ESN, mai mult ca sigur că, copiii neînsoțiți sunt tratați în mod diferit față de copiii cetățeni. Se pare că acesta este cel mai specific mod de a răspunde nevoilor particulare ale acestor copii și ar trebui să li se ofere mai multă atenție, pentru că această abordare



este cea corectă, dacă se are în vedere o continuitate pe termen lung. Riscul este că acești copii s-ar putea simți marginalizați, iar integrarea și orientarea într-o țară de destinație va deveni dificilă.

În unele țări, se pare că se fac puține evaluări în vederea plasamentului, iar în alte țări procedura de evaluare este văzută ca un instrument cheie pentru plasarea copiilor, iar pe termen scurt e nevoie de o decizie bine motivată, pentru ca pe termen lung să se ia decizia adecvată în ceea ce privește cazarea și sprijinul. În unele țări cum este Ungaria se fac evaluări consistente la nivel național, tocmai de aceea există centre rezidențiale mari. Acest model nu este folosit peste tot. Dezbaterile cu privire la existența centrelor de primire cât mai adecvate pentru copiii neînsoțiți, nu sunt noi, deși părerile sunt împărțite. Se pare că există un anumit consens privind „procesul de recepție”, deși se ridică anumite întrebări în ceea ce privește necesitatea de a micșora aceste centre mari. Ceea ce funcționează eficient în una din țările ESN nu este neapărat eficient în alte țări partener, deși, din evaluări, nu reiese un anumit model de recepție și evaluare în fiecare țară.

În ciuda varietății de plasament, din evaluări reiese că agențiile de stat nu sunt mulțumite de tipul și calitatea serviciilor de cazare care se pot oferi copiilor neînsoțiți. Din evaluările franceze, „două din serviciile locale chestionate (ca parte din informațiile colectate din chestionare) susțin că nu au altă șansă decât să îi plaseze pe copiii neînsoțiți în camere de hotel, datorită lipsei de locuri din cămine”.

Reglementările și îndrumările referitoare la furnizarea de cazare și asistență, după cum s-a notat în evaluări, sunt stabilite în cadrul lărgit al serviciilor pentru copii. Un bun exemplu ar fi Anglia – locul în care evaluările, reglementările cu privire la plasament, planificarea și revizuirea aranjamentelor există, dar într-un format care este, mai degrabă, adaptat copiilor neînsoțiți decât cu destinație specifică pentru aceștia. În mod continuu se întocmesc circulare care vin în întâmpinarea autorităților locale pentru găsirea serviciilor potrivite pentru acești copii. Evaluările din Germania (Berlin) notează faptul că „aceleași reglementări se aplică, atât pentru minorii din Germania, cât și pentru minorii străini”, acest lucru reflectându-se în urma completării unor chestionare. În Italia standardele naționale și cele de practică au lacune în regiuni în ceea ce privește adaptarea la procedurile proprii. Acest lucru poate duce la abordări diferite cu privire la aplicarea, de către autorități, în zonele din împrejurimi, care vor duce în schimb la mesaje confuze pentru copiii neînsoțiți.

În analizele finale responsabilitățile strategice pentru copiii neînsoțiți rămân în sarcina organismelor guvernamentale din toate țările ESN. Toate țările participante recunosc faptul că, în absența unui adult responsabil pentru viața unui copil, statul trebuie să completeze acest gol și să-și asume responsabilitatea pentru asistența socială și sprijinirea acestor copii neînsoțiți. După cum s-a observat deja, această problemă se administrează în mod uzual la nivel regional, iar serviciile sunt furnizate prin o gamă largă de agenții de stat, voluntare și din sectorul privat, singure sau în parteneriat. Acest lucru nu trebuie confundat cu problemele de consiliere de zi cu zi, pentru și în sprijinul copiilor neînsoțiți, prin intermediul autorității tutelare, subiect care va fi dezbătut la secțiunea 2.3.

Personalul din poziții cheie trebuie să fie calificat, cum ar fi cei care se au responsabilitatea unor cazuri, prin promovarea unor servicii specializate, cum ar fi servicii terapeutice sau de management rezidențial și unitățile de cazare, în care copiii să fie cazați separat. În țările ESN nu este clar încă nivelul de sprijin care se

poate oferi de către personalul necalificat. Nu ar fi rezonabil ca întreg personalul implicat în munca cu copiii neînsoțiți să aibă o calificare specifică sau o calificare mixtă, atât personalul calificat cât și cel necalificat este necesar. Deoarece calificările sunt necesare în toate domeniile în cazul profesiilor specifice de asistență, personalul calificat care lucrează direct cu copiii neînsoțiți trebuie să beneficieze de aptitudinile specifice necesare. Fără nici o îndoială, multe aspecte ale instruirii pentru asistenței sociali, sunt transferabile, dar acest grup de clienți reprezintă o provocare particulară pentru care este necesară o înțelegere a contextului cultural al copilului și dorința de a lucra cu acești copii, care pot fi nesiguri sau suspicioși. Din evaluările realizate de Terre D'Asile, s-a identificat o lipsă a rezultatelor în ceea ce privește legea și procedurile de azilare, ca un subiect particular. Nu reiese foarte clar din evaluări, dacă personalul are instruire specifică în munca cu copiii neînsoțiți, nici dacă aceasta este o post-calificare sau alt fel de instruire. Rețeaua ESN va considera ca necesară activitatea de lobby pentru o abordare mai sistematică în acest domeniu al instruirii pentru asistenței sociali.

### **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Rețeaua ESN dorește să realizeze un cadru comun pentru evaluări, clădit pe modelele existente și să facă lobby pentru introducerea și aplicarea acestuia.**
- **În mod similar, credeți că ar fi cazul ca rețeaua să facă lobby pentru toate cursurile de asistență socială, spre a fi incluse ca și componentă în activitatea destinată copiilor neînsoțiți?**
- **Care credeți că este modelul ideal pentru recepția inițială; evaluarea și asistența pe termen scurt pentru copiii neînsoțiți?**
- **Credeți că este potrivit ca, diferitele regiuni sau regiunile administrativ-teritoriale din cadrul aceleiași țări să ofere diferite servicii și să aplice diferite proceduri?**

### **2.3 Directiva Consiliului European**

Cu privire la „standardele minime pentru recepție” subliniază faptul că Statele membre ar trebui să ia în considerare situațiile specifice ale persoanelor vulnerabile, precum și ale copiilor neînsoțiți. Directiva cere, totodată, statelor să asigure standarde de viață adecvate pentru sănătatea solicitanților și să le asigure subzistența.

Cele mai relevante articole CRC sunt:

- 24. Copilul are dreptul să beneficieze de standardele cele mai înalte cu privire la sănătate și asistență socială.
- 26. Copilul trebuie să beneficieze de securitate socială.
- 27. Se recunoaște faptul că fiecare copil trebuie să aibă un standard de viață adecvat din punct de vedere fizic, mintal și al dezvoltării sociale.
- 28. Dreptul copilului la educație.
- 32. Copiii vor fi protejați de exploatare economică sau de munca silită.

Statutul de refugiat este recunoscut de state, nu este câștigat, oferit sau atribuit. Toți solicitanții vor beneficia de evaluare și verificare a cererilor de refugiat, iar statele

(individuale) au proceduri proprii și practici de asistență în cadrul proceselor decizionale. În cadrul Convenției din 1951 privind statutul de refugiați, s-a stabilit că aceste proceduri sunt transparente și corecte, fiind în același timp flexibile, în modul în care solicitantul are dreptul de a depune cerere. Convenția stabilește, de asemenea, și procedurile de asistență socială care trebuie îndeplinite de state pentru refugiați, în vreme ce aceștia așteaptă o decizie finală. Cu privire la cazare, clienții trebuie tratați cât mai bine posibil (art.21), aceștia beneficiind de același tratament ca și al cetățenilor, având în vedere educația elementară (art.22) și beneficiază de aceeași asistență publică ca și cetățenii.

O temă comună evidențiată din toate chestionarele, este nevoia ca fiecare solicitant de azil să beneficieze de cazare înainte de a primi sprijinul inițial.

În Italia doar o parte dintre copiii neînsoțiți urmează procedurile de azilare. Începutul procedurii este cererea înaintată spre Poliția statală, care se înaintează mai apoi spre Comisia Națională pentru Refugiați. Copilul va fi primit într-un centru în care va sta o perioadă între 3-6 luni, timp în care i se asigură educație, instruire profesională și activități de recreere. De asemenea, beneficiază de sprijin legal în vederea rezolvării solicitării sale. În România, din momentul în care un copil a solicitat azil, acesta va beneficia de asistență medicală, socială și de protecție, în aceleași condiții ca și cetățenii români. De asemenea, beneficiază de acces la toate formele de educație, iar în primul an pot să înceapă să studieze limba română. Ajutorul social pe care îl va primi este același ca și pentru copiii români. Din răspunsurile Elveției la chestionare reiese faptul că sprijinul începe după ce au început procedurile de azilare. Același lucru se întâmplă în Franța, unde asistența medicală și sprijinul emoțional și psihologic se poate acorda copiilor neînsoțiți, aceștia având dreptul la educație și instruire, dar, se pare că, aceste nevoi continuă după solicitarea de azil. Deși, în general, aceștia nu au dreptul la muncă, există instanțe izolate în Franța, pentru copii neînsoțiți, care acordă permis de muncă pe baza unui contract de antreprenariat. Odată ce un copil neînsoțit solicită azil în Ungaria, acesta este plasat într-o unitate rezidențială specializată, iar solicitarea de azil va urma cursul, în timp ce ei locuiesc în această unitate. Copiii beneficiază de educație și primesc asistență medicală pentru nevoile de subzistență în cadrul acestui tip de plasament. Numai în Anglia s-a constatat, din chestionare, că la acest punct există o anumită deosebire în ceea ce privește sprijinul care poate fi acordat înainte de solicitarea de azil. Cu toate acestea, acest lucru se întâmplă rar în practică.

Cu siguranță, această practică are anumite lacune. Nevoile copilului nu sunt întotdeauna determinate de faptul că au solicitat azil sau nu. Dacă copiii sunt percepuți, în primul rând, ca și minori, furnizorii de servicii de stat au datoria de a evalua și a oferi suport, dacă e cazul, chiar și în afara solicitării de azil.

Un aspect pozitiv cu privire la sprijinul pentru minorii neînsoțiți, în ceea ce privesc procedurile de azil, este faptul că, în toate țările partener ESN, acești copii au dreptul la educație și la a primi asistență medicală. Pe lângă aceasta, în Germania, indiferent de vârsta copiilor neînsoțiți, aceștia au dreptul la educație, iar din cele două chestionare completate, din Berlin și Wupertal, reiese că asistenții sociali încurajează procesul de învățământ, iar minorii neînsoțiți beneficiază, de asemenea, de asistență medicală gratuită. Ca urmare a referirilor autorităților locale, un minor neînsoțit în Anglia, va beneficia de evaluarea nevoilor și întocmirea unui plan de asistență care va include educația, sănătatea și orice alte nevoi speciale, abilitățile de independență.

Minorii neînsoțiți sunt încurajați în mod egal și beneficiază de anumite forme de protecție temporară după intrarea în țară, pe parcursul procedurilor de azil. În Italia,

de exemplu, pe parcursul primelor 7-10 zile de la intrarea într-un centru de recepție, unde au fost plasați, copiii vor fi intervievați de un asistent social, iar în decursul următoarei luni, prezența lor în acest centru va fi raportată comisiei pentru minori străini. Centrele rezidențiale temporare emit un permis pe baza deciziei de solicitare de azil și, pe parcursul procedurilor, azilantul primește o plată zilnică de 15 Euro. Aceste plăți se termină după maximum 45 zile. În mod similar, solicitanții copii neînsoțiți din România, după intrarea în țară, vor fi trimiși Oficiului Național pentru Refugiați, care le va emite un document temporar de identificare. În Franța, după procedura de solicitare, se va elibera un permis temporar de rezidență, care se reînnoiește la fiecare 3 luni, iar în Germania, copiii de până la 16 ani, care sunt plasați în centre inițiale de recepție și în centre de primire, beneficiază de asistență pe durata procesului de azil și li se eliberează documente provizorii de identificare. Copiii neînsoțiți, solicitanți azil în Ungaria, se vor adresa comisiei pentru refugiați și li se vor elibera documente de identificare.

Conform evidențelor, planurile de asistență sunt revizuite periodic. Deși există anumite lacune în chestionare, evaluările din Anglia necesită revizuirii, iar cuprinderea lor în legislație trebuie să-i implice pe tinerii sau pe orice agenție. În Italia, planurile de asistență individuală se realizează imediat după sosirea în centrul de recepție, iar copiii sunt monitorizați periodic. În Elveția, după evaluare, planurile de asistență sunt revizuite periodic.

În Franța o măsură adițională pentru protejarea copiilor neînsoțiți, pe parcursul procedurilor de azil, se referă la apelul și pregătirea cererii. În Franța Oficiul pentru protecția refugiaților ia decizii pentru solicitantul de azil. Decizia cu privire la un copil neînsoțit, care solicită azil, nu se poate lua înainte de instituirea unui tutore care să-l reprezinte, conform legii franceze, împotriva unei decizii negative. Pentru acești copii de sub 16 ani, nu este o dată limită pentru trimiterea cererilor de azil, ca urmare a declarației de intenție inițiale. Pentru copiii de peste 16 ani, procedurile nu sunt atât de simple, iar, ca urmare a interviurilor, i se va acorda un timp pentru soluționarea cererii.

### **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Cum pot fi îndeplinite nevoile acestor copii, cum pot fi sprijiniți în demersurile privind cererea de azil.**
- **În cadrul procesului de azil, care credeți că este stagiul în care un copil neînsoțit poate să beneficieze de drept de muncă?**
- **Credeți că pentru minorii neînsoțiți ar trebui să intervină un adult în cadrul procedurii, sau credeți că noua metodă „prieteni al copilului” va da rezultate?**

### **2.4 Tutela și responsabilitatea legală**

Art.16 din Directiva Consiliului European cu privire la standardele minime pentru acordarea protecției temporare în cazul unui aflus masiv de persoane, subliniază că „Statele membre trebuie să ia măsuri cât mai repede posibil pentru asigurarea reprezentării minorilor neînsoțiți, de a primi protecție temporară prin autoritatea

tutelară, unde este necesar, sau a fi reprezentați de către o organizație responsabilă cu asistența minorului sau de către orice alt reprezentant.

Trei dintre articolele CRC sunt relevante în mod particular:

- 3. În toate acțiunile se va lua în considerare, în primul rând, interesul copilului.
- 12. Copilul are dreptul de a-și exprima opiniile.
- 20. Copii separați de familiile lor au dreptul la protecție specială.

Datorită vulnerabilității acestor copii, viziunea sistemului de tutelă este ca întâmpinarea nevoilor lor să se facă prin intermediul tutelei. Prin definiție, aceștia nu au adulți care să îi însoțească. Accesul la ajutor social poate fi de multe ori o provocare, datorită resurselor limitate și, parțial, datorită procedurilor care pot fi complexe și confuze. Fără sprijin din partea tutorelui, un copil neînsoțit va avea cu siguranță de dialogat direct cu autoritățile pentru imigrație, iar aceste departamente nu sunt specializate, în primul rând pentru copii, personalul neavând aptitudini în munca directă cu copiii. Aceste probleme se pot agrava datorită factorilor lingvistici și culturali și a lipsei totale de cunoștințe ale copilului, în ceea ce privesc practicile din vamă și realitățile din țara în care a ajuns.

La fel ca și alte domenii din cadrul politicilor, răspunsurile cu privire la tutelă variază în țările ESN. În Germania tuturor copiilor neînsoțiți li se numește un tutore, deși, după cum s-a observat deja, copiii între 16-17 ani ar trebui să se ocupe singuri de procedurile de azilare, fără alt sprijin. Numirea unui tutore este coordonată de tribunalele locale. Aceeași situație se regăsește și în alte state. Magistratura de tutelă în Italia numește un tutore public legal pentru toți copiii neînsoțiți, în Elveția, Cantonul trebuie să ia măsurile necesare în relație cu tutela, iar în Ungaria, conform Comisiei pentru refugiați, se numește un „tutore de caz”. După sosirea în Franța, copii neînsoțiți se vor adresa, în prima fază, unui administrator ad-hoc. Ulterior, se va înainta tribunalului, unde judecătorul de tutelă va evalua fiecare cerere și va decide dacă este necesară instituirea de tutelă. Deciziile prin care se hotărăște faptul că nu va beneficia de tutelă, se confirmă în scris.

În Anglia nu există scheme oficiale de tutelă. Majoritatea copiilor vor fi sprijiniți de către autoritățile locale, iar asistenții sociali îi vor consilia, conform intereselor copilului. Consiliul pentru refugiați beneficiază de fonduri guvernamentale pentru a oferi sprijin practic și consiliere pentru copiii neînsoțiți, cu asistarea în cadrul procedurilor de azilare și accesul la alte servicii. O parte din muncă este intensă, bazându-se pe principiile practice de studiu de caz, iar marea parte a activității se face pe baza sesiunilor de consiliere, pas cu pas.

Din chestionare reiese și rolul tutorelui (acolo unde este numit). S-au făcut frecvente referiri cu privire că tutorii sunt responsabili pentru găsirea unui reprezentant legal și rezolvarea problemelor legale în numele copilului, dar s-au făcut mai puține referiri cu privire la rolul acestora sau la contextul muncii lor, de exemplu: pot aceștia să ia decizii în interesul copilului și au aceștia autoritatea legală de a participa în tribunal sau pot să ia alte decizii? O altă întrebare se referă la independența acestui tutore. Mecanismele de numire, se pare că sunt administrate de către stat. Deși aceste mecanisme par rezonabile, întrebarea este dacă acest tutore este numit de serviciile de stat, se poate oare spune că aceștia vor privi întotdeauna doar interesul copilului?

### **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Credeți că fiecare copil neînsoțit ar trebui să primească sprijin din partea unui tutore independent?**

- Care credeți că ar fi rolul tutorelui, iar în particular, credeți că ar trebui să aibă un rol bine stabilit?
- Cine ar trebui să numească tutorele?; cine îl va superviza pe acesta?; cui se va raporta și dacă credeți că ar trebui să fie plătit și voluntar?

## 2.5 Integrarea

Planul Directivei cu privire la standardele minime pentru calificare și statutul țărilor intermediare, cu privire la refugiați propune drepturile minime de care trebuie să se bucure prin statutul de refugiat, care va include accesul la angajare și educație, obținerea permiselor de rezidență și libertatea de mișcare în cadrul Statelor membre în care beneficiază de protecție. Aceștia vor avea dreptul la cazare și acces la serviciile de asistență socială, psihologică și de sănătate.

CRC stabilește următoarele:

- 8. Se va respecta dreptul copilului la propria identitate.
- 17. Se recunoaște importanța accesului la informație.
- 24. Copilul are dreptul la asistență socială și de sănătate la standardele cele mai înalte.
- 26. Copilul va beneficia de securitate socială.
- 27. Se recunoaște că fiecare copil trebuie să aibă un standard de viață adecvat din punct de vedere fizic, mintal și de dezvoltare socială.
- 28. Dreptul copilului la educație.
- 32. Copilul trebuie protejat de exploatarea economică sau de munca silită.

În Europa, se pare că integrarea este un capitol lipsă în abordarea problemelor de azil și imigrare. Datorită lipsei de integrare copiii neînsoțiți riscă, deoarece mulți se vor simți marginalizați, iar mare parte din potențialul lor va fi risipit. Fără o integrare eficientă riscul este foarte mare pe termen lung, nu vor beneficia de oportunități în țara de destinație și nu se vor mai adresa autorităților, alegând în schimb să evite școlarizarea, găsimdu-și muncă ilegală, sau dedicându-se prostituției sau criminalității.

Din păcate, nu există scheme care să coordoneze în mod clar integrarea copiilor neînsoțiți în comunitățile și în societățile din țările ESN. Integrarea pare a se face ad-hoc, de obicei referindu-se la nivelul educației și este nevoie de învățarea limbii respective. În Ungaria, copiii neînsoțiți sunt asistați în învățarea limbii maghiare și a culturii europene. În Anglia nu există o planificare strategică pentru integrare și există evidențe clare că acest lucru nu este legat de alte planuri strategice adresate minorilor. Din evaluările germane și italiene, rezultă că sprijinul oferit copiilor este în accesul la educație profesională și angajare, deși legea italiană recentă stabilește că permisul de rezidență a unui copil nu îi oferă acestuia și permisul de lucru, acesta neputându-se schimba într-un alt fel de permis, când copilul ajunge la 18 ani va dezaproba această abordare.

S-au făcut referiri la dificultățile și problemele pe care le-au experimentat adolescenții când au devenit adulți și dificultăți emoționale în ceea ce privește reunirea cu membrii de familie. Din acești indicatori reiese faptul că procesul de integrare a copiilor neînsoțiți nu a fost întotdeauna un succes.

### Teme pentru discuții ulterioare

- Ce domenii credeți că ar trebui să cuprindă o presupusă „listă de verificare a integrării”?
- Credeți că ar fi necesar ca, prin rețeaua ESN, să se realizeze un cadru cu privire la integrare?

## 2.6 Întoarcerea și reunirea familiei (în țară)

Art.6 din Regulamentul Consiliului European determină statele membre ca fiind responsabile cu privire la decizia statelor solicitante de azil (Dublin II); în relație cu copiii neînsoțiți „statul membru responsabil pentru examinarea solicitării este acel stat în care un membru sau familia lui/ei este prezentă din punct de vedere legal, și se preocupă de interesul superior al minorului. În absența unui membru de familie statul membru responsabil pentru examinarea solicitării va fi acel stat în care minorul a solicitat azilul”. Probabil că ar fi mai bine să existe, în viitorul apropiat, o directivă a Consiliului European separată, cu privire la întoarcerea în țară a solicitanților de azil.

În această privință CRC stabilește următoarele:

- 9. Copiii nu trebuie separați de părinți împotriva voinței lor, decât dacă este pentru o cauză bună.
- 10. Solicitarea pentru reunirea familială se va rezolva într-o manieră pozitivă și cât mai umană.
- 11. Măsurile care se vor lua vor fi de a combate transferul ilicit al copiilor în străinătate.
- 35. Statele vor lua cele mai potrivite măsuri pentru a preveni răpirea, vânzarea sau traficul copiilor.

Întoarcerea copiilor neînsoțiți, din țările ESN, fie forțat, fie în mod voluntar, se întâmplă rar și, din raportări, reiese că acest lucru nu s-a întâmplat pe teritoriul lor. Pare surprinzător, dar acest lucru nu pare a se fi întâmplat sub jurisdicția Convenției/Convențiilor de la Dublin, deși, din unele chestionare reiese faptul că țările europene oferă siguranță prin guverne în ceea ce privește returnarea. Legislația în vigoare sau ghidurile aplicate în majoritatea țărilor ESN... Problema returnării copiilor neînsoțiți ar trebui rezolvată de guverne și trebuie luate noi inițiative în unele state europene. Cu toate că nu există anumiți parametri de strictețe cu privire la returnare, au fost raportate anumite cazuri, în Franța, de copii cărora li s-a refuzat intrarea în țară, fiind întorși în țara în care au călătorit înainte și în care au întocmit cererea de azil.

Chestionarele elvețiene au oferit răspunsuri complete cu privire la decizia de returnare a copiilor neînsoțiți, care se va lua în interesul superior al copilului. Acest principiu constituie un element major în evaluări.

S-au făcut referiri cu privire la numărul de persoane responsabile privind importanța realizării legăturilor cu țările în care se propune întoarcerea, ca o procedură necesară și de maximă siguranță. Ceea ce nu a fost clar este mecanismul în care se face acest lucru și orice evaluare a eficienței. Nu s-au notat excepții în această privință. Începând cu anul 2002 Franța a făcut niște înțelegeri cu România pentru a facilita întoarcerea acestui grup particular. S-au semnat protocoale prin care se angajează profesioniști din ambele țări, pentru luarea deciziilor privind returnarea, sau aranjamentele necesare planificării returnării. În mod practic, însă, această inițiativă

s-a limitat doar la copiii care locuiesc în Paris. Se estimează că un număr de aprox. 30 copii au fost returnați prin această metodă de lucru.

Decizia de returnare a minorilor neînsoțiți, din Italia, se ia de către Comitetul pentru Minorii Străini. Procesul va fi asistat și niciodată realizat prin forță. Din chestionarele completate s-a notat faptul că proiectele de repatriere sunt extrem de greu de realizat. Numărul actual de repatrieri este foarte mare și aceasta se datorează perioadei extinse necesară pentru completarea procedurii de repatriere, lipsei unor îndrumări clare în ceea ce privește luarea deciziilor și datorită lipsei de înțelegeri bilaterale cu unele dintre țări. Un număr semnificativ de copii neînsoțiți, a fost returnat în Albania. Cifrele au fost transmise prin intermediul serviciilor sociale internaționale, care s-au preocupat de aceste returnări. Din numărul de 256 copii care au fost returnați în Albania, numai 98 au rămas acolo în 2001, dintre care 6 copii și-au găsit de lucru. Ceilalți, probabil că au migrat din nou.

### **Teme pentru discuții ulterioare**

- **Credeți că decizia de întoarcere ar trebui să se bazeze doar pe interesul superior al copilului, sau factorul determinant este politica de imigrare?**
- **Dacă este așa, cum se va evalua „interesul superior al copilului” în contextul de returnare și care sunt factorii care trebuie luați în considerare?**
- **Dacă decizia de returnare se va lua conform politicilor de imigrare, cât de mult credeți că ar trebui să asiste serviciile sociale pregătirea și planificarea procedurilor de întoarcere?**
- **Credeți că Dublin II este potrivit pentru copiii neînsoțiți și, dacă este așa, credeți că este în interesul superior al copilului?**

### **3. Concluzii**

Din chestionarele completate s-au subliniat mai multe exemple de bună practică, acestea ar trebui însă diseminate. Din răspunsuri nu reiese o cuantificare a nivelului de implicare a copiilor neînsoțiți, cu privire la servicii și la rolul lor, la monitorizare și feedback. După toate acestea, se pare că, prin implicarea copiilor în derularea serviciilor, acestea vor deveni mai relevante și mai eficiente decât dacă sunt excluși din aceste activități. Din evaluările realizate nu este foarte clar dacă drepturile copiilor și principiul interesului superior constituie factorii determinanți când este vorba de practică și politici sau altceva. Se pare că metoda cea mai bună și durabilă este realizarea unor planuri de asistență bine întocmite.

Europa și rețeaua ESN este formată din țări diferite, de aceea trebuie subliniate punctele tari. Multe dintre țările care sunt incluse în rețeaua ESN sunt percepute ca țări de destinație finală pentru copiii neînsoțiți. Poate este mult prea devreme a se face o evaluare a impactului Ungariei, ca țară membră UE, dar până acum ea rămâne, în multe cazuri, o țară de tranzit, prin care copiii neînsoțiți trec în drumul lor spre destinația finală. România nu este doar o țară de tranzit, ci este și o țară de origine pentru copiii neînsoțiți care vin în țările ESN. Tocmai de aceea nu este surprinzător faptul că tema principală, care decurge din această analiză, este că



practicile variază foarte mult de la țară la țară în cadrul ESN. Practicile și modelele de asistență și sprijin în ceea ce privește problema copiilor neînsoțiți, diferă de la țară la țară, ceea ce pentru o țară este relevant, poate pentru alta nu este. Schimbul de informații și idei va duce la dezvoltarea unor practici corecte în cadrul țărilor europene. Probabil că acest lucru ar putea constitui începutul unui proces în care rețeaua ESN va putea să joace un rol important și informativ. Se speră ca, orice armonizare realizată la standardele cele mai înalte în ceea ce privesc practicile, ar putea constitui un ghid pentru găsirea unor soluții durabile și sigure în interesul copiilor.

Dacă se greșește în ceea ce privesc nevoile copiilor neînsoțiți, în cadrul unor strategii pe termen lung, sau în cerințele de conlucrare prin intermediul politicilor consistente și a practicilor, se va greși ulterior și în ceea ce privește răspunderea cu privire la nevoile particulare ale acestui grup de copii vulnerabili.

*„În mod istoric, copiii separați au fost marginalizați, societatea încercând să le atribuie mai puține drepturi, iar, ca refugiați sau emigranți, vor fi denigrați prin legislație. Prin recunoașterea acestor lucruri cu privire la copiii refugiați din Balcani l-au inspirat pe Eglantyne Jebb, fondatorul Asociației Salvați copiii din Anglia, să înceapă ceea ce ulterior a fost numită Declarația drepturilor copilului în 1924. Dificultățile copiilor neînsoțiți sunt foarte complexe, deoarece nu au pe nimeni care să le poarte de grijă sau să îi reprezinte. În scurt timp ei devin un grup extrem de vulnerabil. De aceea, aceasta devine o problemă extremă, care, în ciuda resurselor financiare din diferitele țări europene (de vest), nevoile lor individuale și colective sunt în creștere, soluțiile fiind insuficiente, luându-se ad-hoc sau fragmentar<sup>3</sup>.*

Rețeaua ESN a început prin aducerea laolaltă a unui grup de practicieni din Europa și prin realizarea unor evaluări inițiale asupra plasamentului și asistenței care se oferă acestor copii. Provocarea lansată este de a continua și de a începe realizarea unor răspunsuri consistente și integrate pentru copiii neînsoțiți, prin intermediul rețelei ESN – dar după aceea?

PREȘEDINE DE ȘEDINȚĂ  
Glad VARGA

Contrasemnează  
S E C R E T A R  
Lilioara Stepanescu

---

<sup>3</sup> T.Smith, Separated Children in Europe: Policies and Practices in European Union Member States: A Comparative Analysis 2003



Acest proiect este finanțat de COMISIA EUROPEANĂ – DIRECTORATUL  
PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI POLITICĂ SOCIALĂ

# **Faza I**

# **Raport final al proiectului**

**În cadrul Programului de Acțiune Comunitară pentru  
Combaterea Excluziunii Sociale 2002-2006**

**Program Transnațional de Schimb  
Faza I – 2002/ 2003**

Apel pentru propuneri – VP/2002/010  
Linie de buget B3-4105

Depus de  
**Rețeaua Socială Europeană  
The European Social Network**

## Cuprins

<b>1. Identificare .....</b>	<b>3</b>
<b>2. Sumar .....</b>	<b>3</b>
<b>3. Istoric .....</b>	<b>3</b>
<b>4. Sumarul activitatilor .....</b>	<b>4</b>
4.1. Planning meeting .....	5
4.2. Workshop I.....	5
4.3. Workshop II.....	6
4.4. Workshop III.....	7
4.5. Online survey.....	8
<b>5. Evaluare faza I.....</b>	<b>10</b>
<b>6. Concluzii si recomandari .....</b>	<b>12</b>
<b>7. Annexe .....</b>	<b>13</b>

## 1. Identificare

În cadrul sprijinului acordat pentru Programul de Acțiune Transnațională faza I al Programului de Acțiune Comunitară pentru Combaterea Excluziunii Sociale:

Acord de finanțare: VP/2002/010

Titlu: 'Promovarea incluziunii sociale a persoanelor tinere solicitante de azil – angajament pentru dreptate și protecție'

## 2. Rezumat

Proiectul nostru a abordat o chestiune problematică, ce se accentuează continuu, și anume tema tinerilor neînsoțiți solicitanți de azil (UASC), care sosesc zilnic în țările membre sau alte țări europene și ajung în responsabilitatea serviciilor de ajutor social. Acești tineri se poate să fi fost exploatați, ori martori la violențe și/sau au fost victime ale traficării.

Faza I și-a îndeplinit obiectivul de a reuni cadre de conducere din serviciile sociale, asistenți sociali, avocați, ONG-uri și alți experți la nivel european. Ei s-au întâlnit și au participat la două workshop-uri precum și la o întâlnire suplimentară de planificare pentru a profita de această șansă de învățare și dezvoltare la nivelul local și național al fiecărei țări, lucru care altfel nu ar fi fost posibil. Prin schimburile de experiență privind abordarea problemei copiilor neînsoțiți solicitanți de azil, acest larg grup transnațional a contribuit la o mai bună cunoaștere și înțelegere a acestei chestiuni complexe și presante referitoare la excluziunea socială a acestei categorii de copii vulnerabili. Pe toată durata Fazei I, atelierele de lucru și participanții invitați au stimulat alte organizații de a se implica sau a se interesa de proiectul nostru (Asociația germană pentru copiii neînsoțiți solicitanți de azil, Serviciile sociale din Haringey, Consiliul local Arad din România, etc.). Acest lucru a îmbogățit obiectivele și activitățile proiectului.

Faza I a culminat cu pregătirea unui proiect de propunere pentru faza II cuprinzând trei ateliere tematice: 1) primirea și evaluarea copiilor neînsoțiți solicitanți de azil, 2) asistență și plasament, 3) comunicarea cu tinerii. Un al patrulea seminar "Învățare și dezvoltare" va colecta cele învățate pentru pregătirea unui raport care va conține un ghid de bune practici, recomandări și instrumente de învățare și dezvoltare pentru problema copiilor neînsoțiți solicitanți de azil.

## 3. Istoric

Scopul acestui proiect conform fazei I a fost, în primul rând, evaluarea datelor existente referitoare la imigranți și la tinerii neînsoțiți solicitanți de azil precum și a drepturilor și

nevoilor de asistență socială necesare. Acest lucru a presupus consultarea datelor existente la nivel local și național și evidențierea lacunelor în informațiile de care autoritățile locale au nevoie pentru a-și îmbunătăți serviciile. În al doilea rând, schimbul de experiență între un număr de servicii sociale de pe lângă autoritățile locale în Statele Membre, folosind cele trei ateliere de lucru desfășurate în trei țări. În al treilea rând, elaborarea unei propuneri pentru o dezvoltare pe termen lung (Faza II), care ar urma să implice un număr larg de participanți, inclusiv pe solicitanții de azil.

Rețeaua Socială Europeană (ESN) reprezintă asociațiile naționale de Directori de servicii sociale și alți parteneri sociali care își împărtășesc cunoștințele, informațiile, experiența și expertiza privind practica și politicile sociale. Ea manifestă un interes puternic pentru promovarea echității sociale, incluziunii, egalității și anti-sărăciei în Europa prin dezvoltarea calității serviciilor sociale publice. Prin urmare, ESN crede cu convingere că serviciile trebuie orientate în mod egal către cea mai vulnerabilă categorie din societate, și anume copiii neînsoțiți solicitanți de azil care sînt expuși riscului de a intra în enturajul tinerilor marginalizați din comunitățile noastre. Ei au o nevoie imediată de protecție și asistență iar în cazul în care nu se pot reuni cu familia vor avea nevoie de asistență specială pentru dezvoltarea personală și integrarea în noua societate în care trăiesc.

În fine, există percepția că această situație se înrăutățește în anumite privințe deoarece Statele Membre răspund preocupării publice privind creșterea numărului solicitărilor de azil, căutînd să reducă rapid numărul persoanelor care intră în țară. Pentru a da doar un exemplu, prim-ministrul Marii Britanii, dl. Blair, se gîndește să reducă la jumătate numărul solicitanților de azil pînă la finele anului 2003. Guvernele naționale și autoritățile locale au o atitudine umană și manifestă interes dar imaginea privind tratamentul acestui grup vulnerabil se bazează pe date insuficiente și neverificate, lipsindu-i cunoașterea, conștientizarea și aplicarea drepturilor și nevoilor. Accesul la personalul specializat este inconstant iar diseminarea binelor practici este deficitară, neatingînd parametri necesari pentru combaterea problemei excluziunii sociale, în continuă agravare. În lumina acestor preocupări presante, se pare că proiectul nostru a oferit o ocazie ideală pentru ca managerii responsabili, avocații, ONG-urile și asistenții sociali să se reunească pentru un schimb de informații, pentru sensibilizarea față de problemele specifice la nivel local sau național și pentru a dezvolta o înțelegere reciprocă a acestui aspect în cadrul proiectului nostru transnațional de schimb.

#### **4. Sumar al activităților fazei I**

Conceptul inițial al fazei I a fost organizarea unei prime întîlniri de planificare la Bruxelles, urmate de trei ateliere de lucru consecutive la Paris (februarie), Frankfurt/Main (aprilie) și Londra (iunie). Datorită faptului că faza I a fost aprobată cu întîrziere, am început pregătirea proiectului doar în decembrie 2002. Ordinea și locul de desfășurare a atelierelor de lucru au trebuit stabilite în funcție de disponibilitatea și responsabilitățile participanților.

#### 4.1. Întîlnirea de planificare

Întîlnirea inițială de planificare (Anexa 1) s-a desfășurat la Londra, în data de 13 februarie 2003. Această întîlnire a fost importantă deoarece participanții au avut prilejul să se cunoască, la întîlnire participînd reprezentanți din trei orașe germane (Stuttgart, Frankfurt/Main, Wuppertal), SSAE, și serviciile sociale din West Sussex. Fiecare participant a făcut o scurtă prezentare a serviciului propriu și și-a punctul de vedere referitor la copiii neînsoțiți solicitanți de azil. Această primă întîlnire s-a axat pe baza “teoretică” a Programului transnațional de schimb și pe prezentarea aspectelor în contextul Tratatului de la Amsterdam și al Summit-ului de la Lisabona. La finalul primei întîlniri, participanții au convenit ca primul atelier de lucru să se desfășoare la Londra și nu la Paris, după cum a fost planificat inițial. Această decizie a fost generată de absența partenerilor din Franța care au fost nevoiți să-și anuleze participarea din cauza unor evenimente neprevăzute.

#### 4.2. Atelierul de lucru I

La primul atelier de lucru (Anexa 2), care a avut loc la Londra, în 28 martie, s-a constituit un grup lărgit format din reprezentanți ai Departamentului de Sănătate din UK, ai Ministerului Afacerilor Interne UK (reprezentanta a trebuit să-și anuleze participarea din motive personale), ai orașului Bremen (Germania), ai Departamentului de Servicii Sociale din Hammersmith & Fulham (UK), un reprezentant al *Services départementaux déléguée à l'action sociale, et représentante de l'ANDASS* (Franța), un reprezentant al *Service de l'Aide Sociale à l'Enfance, chargée des questions sur les mineurs isolés* (Franța), un înlocuitor al *Tribunal pour enfants de Bobigny & APPCEJ* (France), Consiliul pentru Refugiați (UK). La această a doua întîlnire aveam deja un grup constituit din reprezentanți ai autorităților locale, ministere guvernamentale (UK) și un ONG (UK) din trei importante țări europene.

Dna Ellery (Anexa 2) de la Serviciile Sociale din West Sussex a făcut o prezentare a cadrului legal al UASC și a experienței și practicilor Serviciilor Sociale din West Sussex cu privire la acest grup vulnerabil. Ea a vorbit despre “triunghiul de ajutor social” / ‘welfare triangle’ – un instrument național folosit pentru evaluarea necesităților de ajutor sociale ale copiilor din UK. În prezentarea ei, dna Ellery a enumerat principalele chestiuni la nivel național. În primul rînd, s-a referit la problema tinerilor al căror viitor pe termen scurt în UK este nesigur. De multe ori, copiii sînt expuși unei “loterii”, în așteptarea procesării cererii de azil, și anume dacă aceasta va fi aprobată sau respinsă. UK are nevoie de un serviciu de planificare mai eficient care să fie mai puțin condiționat de modificările în politicile guvernamentale și de modelele de sosire neanticipate.

Următorul invitat, dna Ing (Anexa 2) de la Departamentul de Sănătate (DoH), a făcut o prezentare a responsabilităților și aspectelor majore referitoare la UASC, din perspectiva Departamentului de Sănătate. Responsabilitățile politice față de UASC sînt împărțite de Departamentul de Sănătate (asistență socială) și de Ministerul Afacerilor Interne (imigrație și azil). Conform Departamentului de Sănătate, în prezent (martie 2003) Anglia susține 8000 UASC. De asemenea, dna Ing a mai subliniat că UASC nu sînt distribuiți în mod egal pe cuprinsul țării deoarece copiii rămîn în responsabilitatea autorităților locale la care acești copii au solicitat asistență. Prin urmare, autoritățile locale din localitățile

care reprezintă puncte principale de intrare în UK, precum Kent (Dover), Hillingdon (Heathrow), West Sussex (Gatwick) înregistrează cel mai mare număr de copii refugiați. Dna Ing a ridicat și problema disputelor referitoare la număr și vîrstă în ce privește UASC. De fapt, numărul UASC a crescut ferm în ultimii ani. În 1995 existau aproape 500 UASC iar în prezent 8000 UASC sosesc în UK. Acest lucru îngreunează activitatea autorităților locale care trebuie să facă față numărului mare de UASC.

Dl. Smith de la Consiliul pentru Refugiați și-a început alocuțiunea cu o prezentare a istoricului și activității acestui Consiliu. El a explicat declarația de misiune a Consiliului pentru Refugiați care oferă asistență practică pentru refugiați și ridică gradul de conștientizare a problemei refugiaților în UK și în Europa. Smith a declarat că principalul domeniu de activitate al Consiliului pentru Refugiați cu UASC este “Juriul de Consilieri pentru copiii solicitanți de azil”. Cu referire la UASC, dl. Smith a subliniat faptul că copiii refugiați trebuie priviți în primul rînd și cel mai important în postura lor de copii. După opinia lui, aspectul principal îl constituie oferirea de sprijin financiar și emoțional acestor copii. Consiliul pentru Refugiați este de asemenea preocupat de numărul redus de copii plasați în detenție. Se constată o încălcare a Convenției privind Drepturile Copilului din 1989. Un aspect cheie este întregirea familiei deoarece în UK nu există o lege prin care să se acorde în mod automat azil sau dreptul de reîntregire cu membrii familiei care locuiesc deja în UK. O altă problemă identificată a fost cea a evaluării nevoilor copiilor. Din păcate, copiii mai mari sînt deseori plasați în B&B. Dl. Smith s-a mai referit la procedura de determinare a vîrstei care s-a îmbunătățit deja dar pentru care eforturile trebuie continuate pe viitor<sup>1</sup>.

### 4.3. Atelierul de lucru II

Al doilea atelier de lucru (Anexa 3) s-a desfășurat la Stuttgart în Germania la sfîrșitul lunii aprilie și la care au fost invitați reprezentanți ai Ministerului federal pentru familie, persoane vîrstnice, femei și copii<sup>2</sup> și ai Biroului federal pentru recunoașterea refugiaților străini<sup>3</sup> precum și reprezentanți ai unui ONG național: Asociația federală a copiilor neînsoțiți solicitanți de azil (UASC)<sup>4</sup>.

Dna Scheer (Anexa 3) de la Biroul federal pentru recunoașterea refugiaților străini, Germania a făcut o prezentare a cadrului legal național și internațional referitor la UASC<sup>5</sup>. Sarcina Biroului federal este de a decide în privința solicitărilor de azil în conformitate cu prevederile stabilite în Legea procedurilor de acordare a azilului. Ea a prezentat un “paradox” existent în legislația germană privind definiția dată “minorului neînsoțit”. Conform legii germane, minorul este o persoană care nu a împlinit vîrsta de 18 ani. Totuși, deoarece o persoană are capacitatea legală de a fi implicat într-o procedură (de azil)<sup>6</sup>, un “minor neînsoțit” este o persoană cu vîrsta sub 16 ani care călătorește fără un adult care să fie responsabil de acel minor. Ea a explicat în continuare cadrul legal internațional și legislația și regulamentul național german care se

<sup>1</sup> *Bundesamt für die Anerkennung ausländischer Flüchtlinge*

<sup>2</sup> *Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, Berlin*

<sup>3</sup> o Autoritate în cadrul ministerului german de interne.

<sup>4</sup> *Bundesfachverband Unbegleitete Minderjährige Flüchtlinge e. V*

<sup>5</sup> Copii neînsoțiți solicitanți de azil

<sup>6</sup> Conform secțiunii 12 din Legea privind procedura de azil și secțiunii 68, paragraful I din Legea privind străinii

aplică în cazul solicitanților de azil. Ea a mai descris modul în care se aplică procedurile de azil minorilor neînsoțiți, în Germania.

După aceasta, dl Struzyna (Anexa 3) de la Ministerul federal pentru familie, persoane vârstnice, femei și copii a vorbit despre legea asistenței sociale pentru tineri în Germania și impactul acesteia asupra copiilor refugiați. El și-a structurat prezentarea în cinci părți: 1. Contextul legal; 2. Prevederi privind adăpostul și protecția, prevederi socio-educative (SGB<sup>7</sup> VIII); 3. Scopul solicitării (SGB VIII); 4. Funcții și competențe (SGB VIII) și 5. Aspecte profesionale și politice.

Dl. Niekrawitz (Anexa 3), director al Serviciilor Sociale de pe Aeroportul Frankfurt/Main, Germania, a făcut o prezentare a procedurii la sosire pentru copiii neînsoțiți solicitanți de azil. El a insistat asupra următoarelor aspecte: legislația națională, condițiile de primire și cifre relevante precum și naționalitatea copiilor neînsoțiți solicitanți de azil. Dl. Niekrawitz a prezentat pe scurt principalele probleme cu referire la sosirea copiilor refugiați pe aeroport. O primă problemă este determinarea vârstei. El ne-a atras atenția asupra faptului că deși clasificarea în funcție de vârstă sistemului osos prin radiografia cu raze X a mîinii nu mai este permisă de lege în Germania, ea se realizează încă în practică. O altă problemă cheie este limba și comunicarea cu copiii. Deseori au existat dificultăți în a găsi interpreți pentru anumite minorități lingvistice iar pe de altă parte este problematic să explici unor copiii analfabeți ce este un avocat sau ce este o cerere de azil. Dl. Niekrawitz a mai spus că procedura de azil din Germania este greu de înțeles.

Următoarea prezentare a fost făcută de dl. Riedelsheimer (Asociația federală pentru copiii neînsoțiți solicitanți de azil, ONG, Germania) (Anexa 3g). El a prezentat asociația și organizațiile partenere ale acesteia. Riedelsheimer a prezentat parteneriatul într-un proiect ERF (Fondul European pentru Refugiați), care are ca scop îmbunătățirea sistemului de autoritate tutelară precum și a situației grupului de vârstă 16-18 ani al UASC. În ce privește reprezentarea legală, dl. Riedelsheimer a subliniat necesitatea unei aplicări consistente a prevederilor Convenției de la Haga privind Protecția Minorilor (MSA) și ale Codului Civil German (BGB) privind autoritatea tutelară. Aceeași importanță trebuie acordată și întăririi proiectelor de autoritate tutelară independentă și a standardelor minime ale asociațiilor de autoritate tutelară privind determinarea vârstei în cazurile în care există incertitudini.

#### **4.4. Atelierul de lucru III**

Conform planificării, al treilea atelier de lucru urma să se desfășoare la Paris, în data de 27 mai. Totuși, această întâlnire a trebuit anulată din cauza unei greve a sistemului de transport aerian din Franța. Această grevă a afectat aproape toate zborurile înspre și dinspre Franța. (Anexa 4) Din cauza crizei de timp și a concediilor de vară nu am putut amîna atelierul de lucru în lunile iunie sau iulie. Totuși, intenționăm să organizăm această întâlnire la Paris mai târziu, ca parte a fazei II, în cazul aprobării acesteia, deoarece partenerii de proiect din faza I și-au exprimat dorința de a cunoaște experiența "franceză" cu privire la problema copiilor neînsoțiți solicitanți de azil. Pentru acest al treilea atelier de lucru i-am invitat pe Joelle Voisin ca vorbitor-invitat și pe Alain Regnier

---

<sup>7</sup> Codul legii socialului (în Germania)



(ambii de la Ministerul francez al afacerilor sociale), Michelle Creoff, directorul *Serviciul pentru copii și familie, Consiliul general al Val de Marne* și pe Dominique Giorgi de la *Primăria Parisului, Direcția de sănătate și acțiuni sociale pentru minori*.

În decursul acestor trei întâlniri a fost susținută cu tărie propunerea de implicare a solicitanților de azil în faza II, pentru a-și exprima experiența și propriile opinii. Experiența fazei I a pus în evidență faptul că partenerii de proiect constituie o bogată sursă de experiență și expertiză și că aceștia împărtășesc aceleași păreri privind importanța realizării unui studiu detaliat de cercetare privind problema în cauză prin implicarea copiilor solicitanți de azil în faza II.

#### 4.5. Studiu online

Una dintre metodele noastre de lucru în faza I a fost culegerea de date de la autoritățile locale și naționale privind numărul de tineri solicitanți de azil primiți de autoritățile locale precum și diversele politici legale și de ajutor social. Acest studiu a inclus o chestionare a profesioniștilor și a cadrelor de conducere în domeniul social privind înțelegerea problemei, practica curentă, instruirea personalului etc.

Din cauza perioadei scurte de derulare a fazei I, a trebuit să concepem un chestionar simplu referitor la "copiii neînsoțiți solicitanți de azil". Chestionarul a fost realizat în format HTML astfel că a putut fi completat ușor și rapid. Am trimis un email tuturor participanților la faza I care conținea un link către chestionare (Anexa 7):

Chestionarul a cuprins următoarele întrebări și aspecte:

1. Indicați detaliile de contact ale organizației dvs.: nume, funcție, responsabilitate, adresă, detalii de contact, etc.
2. Responsabilități legale
  - a. Are autoritatea dvs. locală responsabilități legale de a asigura servicii copiilor neînsoțiți solicitanți de azil?
  - b. Dacă da, ce legislație aplicați?
  - c. Care sînt aceste responsabilități? Descrieți!
3. Câți copii solicitanți de azil ați primit (nr. total de cazuri în fiecare an)? În 2001 și 2002.
4. Care sînt principalele aspecte cu care vă confrunțați cu referire la copiii neînsoțiți solicitanți de azil, din punctul dvs. de vedere? (date insuficiente, resurse, practici, politici, etc.)
5. În cazul în care acest proiect va fi propus Comisiei Europene (faza II), ați fi interesat să participați? Da / Nu

Am trimis acest chestionar tuturor autorităților locale participante prezente precum și potențialilor parteneri pentru faza II:

1. Serviciile sociale din London Borough of Hammersmith și Fulham, UK
2. Serviciile sociale din West Sussex, UK
3. Serviciile sociale din Kent, UK
4. Serviciile sociale din Haringey, UK
5. Serviciile sociale din Sheffield, UK
6. Serviciile sociale de pe Aeroportul Frankfurt/ Main, Germania

7. Serviciile sociale din Frankfurt/ Main, Germania
8. Serviciile sociale din Stuttgart, Germania
9. Serviciile sociale din Bremen, Germania
10. Serviciile sociale din Wuppertal (secția imigrație și integrare), Germania
11. SSAE, Franța
12. Primăria Parisului, Franța
13. Tribunalul pentru copii din Bobigny, Franța
14. Orașul Bologna, Italia
15. Institutul Național pentru Familie și Politici Sociale, Budapesta
16. Consiliul de administrare al orașului, Kirsberg, Malmö, Sweden

În ce privește situația din **Marea Britanie**, cele patru autorități din UK contactate asigură servicii pentru UASC, inclusiv cazare, ajutor social și asistență medicală, management de asistență (Serviciile sociale din West Sussex), consultanță și asistență generală pentru copiii neînsoțiți solicitanți de azil și asistență la plecare (Serviciile sociale din West Sussex). Toate autoritățile de UK aplică Legea pentru Copii din anul 1989, în mod special secțiunea 20 și secțiunea 17. – Principalele aspecte ridicate de autoritățile din UK au fost situația dificilă a tranziției spre maturitate, furnizarea unor servicii de calitate în condițiile unor bugete limitate, neconcordanța dintre încercarea Ministerul Afacerilor Internet de a reduce finanțarea, pe de o parte, și încercarea Departamentului de Sănătate de a menține standardele în ce privește asistența acordată UASC, pe de altă parte. Alte chestiuni abordate au fost eligibilitatea în ce privește vârsta, problemele de cazare și absența unei politici coerente. Serviciile sociale din Haringey au subliniat problemele referitoare la tulburările psihice post-traumatice și dificultatea de a găsi familii pentru plasament precum și plasamente educaționale.

În ce privește cele 5 autorități locale din **Germania** care au completat chestionarul, patru dintre ele are responsabilități legale față de UASC. Autoritățile aplică în general Legea germană pentru Străini<sup>8</sup>, Legea serviciilor pentru copii și tineri<sup>9</sup>, Legea privind solicitanții de azil<sup>10</sup>, Legea de procedură pentru azil<sup>11</sup> (AsylVfG) precum și Convenția de la Haga privind Protecția Copiilor (Serviciile sociale și pentru tineri din Bremen). Autoritățile germane asigură cazare, ajutor social, sprijin "parental", sprijin emoțional și numește tutori. – Motivele de preocupare se referă mai ales la problemele de cazare, personal insuficient instruit, absența oportunităților de angajare la terminarea școlii. O problemă majoră este stabilirea vârstei și metodele de stabilire a vârstei. Există două limite de vârstă în ce privește majoratul. Conform Legii privind serviciile pentru copii și tineri, copiii devin majori la vârsta de 18 ani, în timp ce conform legii privind procedura de acordare a azilului, copiii solicitanți de azil sînt considerați ca adulți începînd cu vârsta de 16 ani. Alte probleme ridicate au fost educația școlară și profesională insuficientă, problemele de comunicare, riscul deportării și interviul Biroului federal pentru recunoașterea refugiaților străini.

În ce privește situația din **Franța**, datorită participării reduse la studiu (un chestionar completat de SSAE), nu am putut prezenta prea multe lucruri despre situația copiilor neînsoțiți din Franța. Totuși, cunoaștem că nu există date exacte și sigure la nivel

<sup>8</sup> *Ausländergesetz*

<sup>9</sup> *Kinder- und Jugendhilfegesetz*

<sup>10</sup> *Asylbewerberleistungsgesetz*

<sup>11</sup> *Asylverfahrensgesetz*

național privind numărul copiilor refugiați și solicitanți de azil prezenți în Franța. Există și o problemă financiară presantă în ce privește abordarea acestui grup vulnerabil: în cazul în care copiii sînt recunoscuți oficial ca solicitanți de azil, statul trebuie să plătească pentru ei în timp ce dacă copiii nu au reușit la cererea de azil, "Birourile de protecția copilului" au responsabilitatea financiară. (vezi Anexa 1)

Tabelul din anexa 7 indică numărul de UASC intrați și primiți de autoritățile locale în 2001 și 2002. (întrebarea 3) Indică o creștere ușoară dar continuă a numărului de copii refugiați.

## 5. Evaluarea activității fazei I

În ansamblu apreciem că activitatea pregătitoare a fost un succes deoarece obiectivele proiectului au fost îndeplinite, după cum urmează.

### *Obiectivul 1:*

*Evaluarea datelor existente referitoare la tinerii neînsoțiți solicitanți de azil și imigranți, privind drepturile și nevoile de asistență ale acestora. Acest lucru presupune considerarea datelor locale și naționale și evidențierea informațiilor care lipsesc și de care autoritățile locale au nevoie pentru a-și îmbunătăți serviciile oferite. Schimburi de experiență între serviciile sociale ale autorităților locale din Statele Membre, în decursul celor trei ateliere de lucru desfășurate în cele trei țări.*

În ce privește obiectivul 1, am realizat o colectare de date de la autoritățile locale și naționale privind numărul de solicitanți de azil primiți precum și politicile legale și de protecție socială. Am colaționat aceste date atît online cît și prin prezentările făcute de invitații noștri la atelierele de lucru din cadrul fazei 1. Pe tot cuprinsul fazei 1 a ieșit în evidență faptul că există puține informații disponibile privind situația minorilor neînsoțiți în Franța.

Conform obiectivului 1, în plus, am mai organizat o întâlnire pregătitoare și trei ateliere de lucru (Londra, Stuttgart, Paris), care s-au axat fiecare atît pe prezentarea experienței fiecărei țări cît și pe o analiză și discutare a situației de ansamblu din Europa. După cum am menționat mai devreme, a trebuit să amînăm cel de-al treilea atelier de lucru de la Paris din cauza unei greve generale a personalului din transportul aerian din Franța, fapt care a afectat aproape toate cursele externe din Franța.

### *Obiectivul 2:*

*Identificarea punctelor tari și a celor slabe a diferitelor abordări în perspectiva elaborării unei propuneri de raport care să cuprindă recomandări și bune practici, pentru o largă distribuție.*

Conform obiectivului 2, am evaluat un număr de bune practici și recomandări elaborate de organizații internaționale (Salvați copiii, UNHCR, Consiliul pentru refugiați) și am programat întâlnirea de la Paris pentru a discuta lipsurile constatate și a propune un document care să facă referire specială la rolul și responsabilitățile autorităților locale.

Din cauza anulării neprevăzute a celui de-al treilea atelier de lucru de la Paris și aprecierii noastre că acest aspect nu trebuie discutat în grabă ci mai bine în cadrul mai larg al fazei a II-a, am hotărât să nu elaborăm nici un document în acest stadiu.

### *Obiectivul 3 :*

*Elaborarea unei propuneri de dezvoltare pe termen lung (Faza II) care să implice un număr mai larg de participanți, inclusiv pe solicitanții de azil.*

Conform obiectivului 3 al propunerii noastre pentru faza I, am elaborat (prezentul) raport care conține constatările rezultate în urma colectării de date și a studiului, prezentările și concluziile celor trei ateliere de lucru și recomandări pentru viitoarele Planuri Naționale de Acțiune.

După cum am subliniat în propunerea pentru faza a II-a, este vital să stabilim un dialog între experți și solicitanții de azil. Prin urmare, planificăm să organizăm un atelier de lucru tematic “Comunicarea cu tinerii” și anume cu tinerii neînsoțiți solicitanți de azil. În încercarea noastră de a înțelege experiențele și opiniile tinerilor refugiați și solicitanți de azil, intenționăm să explorăm o serie de tehnici de facilitare, de ex. consiliere, folosirea video-ului, interpretare și integrare a autorităților locale și ONG-uri. Am hotărât să nu implicăm solicitanții de azil în faza I pentru a dispune de timp suficient pentru clarificarea ideilor, împărtășirea experienței și a cunoștințelor și stabilirea datelor de care nu dispun țările participante la faza I

Din cauza timpului scurt avut la dispoziție pentru faza I, nu am putut pune în practică în totalitate “studiul directorilor de servicii sociale privind înțelegerea problemei, practicile curente, instruirea personalului, etc. (online).

În ce privește evaluarea eficienței acțiunilor noastre din faza I, la terminarea fiecărei întâlniri am primit un feedback verbal de la participanții prezenți. Ca parte a întâlnirii finale de la Paris, intenționăm să distribuim un chestionar pentru evaluarea generală a fazei I. Totuși, considerăm că varietatea și numărul mare al partenerilor angajați pentru faza a II-a reflectă rezultatul pozitiv al fazei I. Partenerii din faza II sînt următorii: orașul Wuppertal, Ministerul federal pentru familie, persoane vîrstnice, femei și tineri (Germania), Asociația pentru apărarea copiilor internațional și Terre D’Asile (Franța), Serviciile sociale Hammersmith & Fulham, Serviciile sociale Haringey, și Consiliul pentru refugiați (UK), Institutul național pentru familie și politici sociale, Budapesta (Ungaria), municipiul Arad (România), Consiliul local Bologna (Italia) precum și orașul Berna (Elveția). Cu întârziere am primit și acordul de parteneriat din partea Ministerului afacerilor interne (UK). (Anexa 6)

Rezultatele fazei I, inclusiv rezultatele studiului online vor fi diseminate tuturor partenerilor actuali de proiect precum și tuturor partenerilor desemnați pentru faza a II-a prin email. Rezultatele vor fi diseminate ulterior și online prin intermediul celor 17 asociații naționale ale directorilor de servicii sociale membre ESN, al rețelilor autorităților locale și regionale în Platforma publică socială europeană, serviciilor sociale internaționale de care aparține SSAE, diverselor rețele de drepturi sociale și prin intermediul conferințelor și seminarelor organizate de partenerii noștri.

## 6. Concluzii și recomandări

Faza a constituit o ocazie deosebită și unică pentru principalii actori ai autorităților locale, manageri sau profesioniști, și pentru persoanele responsabile cu politicile naționale și asistența juridică de a face schimb de cunoștințe și de experiență privind acest aspect deosebit de important. Faza I a constituit de asemenea o ocazie deosebit de utilă pentru constituirea unui parteneriat larg și mai bine pregătit pentru a se angaja într-un proiect transnațional pe termen lung pentru faza a II-a.

Analizând activitățile fazei I, ne face plăcere să constatăm că am avut șansa de a stabili o bază solidă pentru un studiu mai detaliat în faza a II-a. Am fost capabili să reunim parteneri și cadre superioare din ministere guvernamentale, autorități locale, ONG-uri și alți experți, la nivel european. În esență, toți partenerii actuali din faza I au fost de acord că faza a II-a ar trebui să contribuie la dezvoltarea de politici prin sensibilizarea diverselor părți implicate față de problemele de protecție socială și juridice nerezolvate ale solicitanților neînsoțiți de azil, și în același timp să contribuie la o mai bună politică și practică la nivel local, național și european pe baza celor mai bune practici.

Combaterea excluziunii sociale în rândul copiilor și oferirea posibilităților de integrare socială a acestora sînt deziderate cuprinse în obiectivul 3 din cadrul obiectivelor generale privind lupta împotriva excluziunii sociale și sărăciei, adoptate de Consiliul European la Nisa în decembrie 2000. Protecția copiilor neînsoțiți și a tinerilor solicitanți de azil, care sînt unele dintre cele mai excluse categorii din punct de vedere social, ar trebui prin urmare să constituie o prioritate pentru autoritățile naționale și locale din Uniunea Europeană. În faza a II-a intenționăm să aducem o mică contribuție la acest scop important.

John Halloran  
Director de Proiect

European Social Network

## 7. Anexa<sup>12</sup>

<b>Anexa 1 – Întâlnire de planificare (Londra)</b>	14
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program</li> <li>• Prezență</li> <li>• Procese verbale</li> </ul>	
<b>Anexa 2 – Primul atelier de lucru din proiect (Londra)</b>	15
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program</li> <li>• Lista delegaților</li> <li>• Prezență</li> <li>• Presentare: Serviciile Sociale West Sussex</li> <li>• Presentare: Departamentul de Sănătate</li> <li>• Procese verbale</li> </ul>	
<b>Anexa 3 – Al doilea atelier de lucru din proiect (Stuttgart)</b>	16
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program</li> <li>• Lista delegaților</li> <li>• Prezență</li> <li>• Presentare: Biroul federal pentru recunoașterea refugiaților străini</li> <li>• Presentare: Ministerul federal pentru probleme de familie, persoane vîrstnice, femei și tineri, Germania)</li> <li>• Presentare: Directorul Serviciilor Sociale de pe Aeroportul Frankfurt</li> <li>• Presentare: Asociația federală pentru copii neînsoțiți solicitanți de azil, ONG, Germania</li> <li>• Procese verbale</li> </ul>	
<b>Anexa 4 – Al patrulea atelier de lucru din proiect (Paris)</b>	17
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Grevă a liniilor aeriene din Franța, din 27 mai 2003</li> <li>• Program</li> <li>• Presentare: SSAE, Franța</li> <li>• Presentare: Serviciul de ajutor social pentru copii din Seine-Saint-Denis, Franța</li> <li>• Presentare JP Rosenczweig, Franța</li> </ul>	
<b>Anexa 5 – Acord de parteneriat (faza II) al Ministerului Afacerilor Interne (UK)</b>	18
<b>Anexa 6 – Studiu online</b>	19
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Chestionar în engleză</li> </ul>	

<sup>12</sup> Documentele indicate în anexă pot fi procurate printr-o cerere adresată Rețelei Sociale Europene/European Social Network, Kenwyn House, Wincombe Rd, BN1 5AR, Brighton, UK – phone: 0044 1273 549 817, fax: 0044 1273 549 317.

- Chestionar în franceză
- Completare chestionare 1-14
- Numărul de solicitanți de azil primiți de autoritățile locale

\*\*\*\*\*

Nr.90/19.04.2013  
PROIECT  
HOTĂRÂREA NR. \_\_\_\_\_  
Din \_\_\_\_\_ 2013

privind aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară,  
organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad,  
la European Social Network (Rețeaua Europeană Socială)

Consiliul Local al Municipiului Arad,

Având în vedere:

- inițiativa Primarului Municipiului Arad, exprimată prin expunerea de motive înregistrată cu nr.26224/19.04.2013;
- raportul de specialitate nr.6128/28.03.2013 al Serviciului proiecte, strategii sociale și logistică din cadrul Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad;
- rapoartele comisiilor de specialitate al Consiliului Local al Municipiului Arad;
- prevederile art.8 din Hotărârea Guvernului României nr.90/2003 pentru aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile Legii nr.292/2011 –Legea asistenței sociale;

În temeiul prevederilor art.10, art.36 alin.(2) lit.”e”, alin.7 lit.”c”, art.45 din Legea nr.215/2001, privind administrația publică locală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, adoptă prezenta

#### HOTĂRÂRE:

**Art. 1.-** Se aprobă aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, la **European Social Network** (Rețeaua Europeană Socială).

**Art.2.** Se aprobă achitarea taxei de membru în cuantum de 965 Euro, la cursul din ziua plății către **European Social Network** (Rețeaua Europeană Socială), sumă care se achită anual din bugetul local, Cap.68.02 Asigurări și asistență socială, subcapitolul 68.02.50, alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale, titlul 20, art.20.30, alin.20.30.30.

**Art. 3.** Prezenta hotărâre se va duce la îndeplinire de către Direcția de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad și se comunică celor interesați de către Serviciul Administrație Publică Locală.

Președinte de ședință,

Secretar,



## **PRIMARUL MUNICIPIULUI ARAD**

Nr. 26224 din 19.04.2013

Examinând proiectul de hotărâre privind aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, la **European Social Network** (Rețeaua Europeană Socială);

Analizând Referatul nr.6128 din 17.04.2013 al Serviciului Proiecte Strategii sociale, Logistică din cadrul Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară, prin care se propune spre aprobare aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, la **European Social Network** (Rețeaua Europeană Socială);

În temeiul prevederilor art. 8 din HG nr. 90/2003 actualizată pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială, ale art. 10, art. 36 alin (2) lit. "e" și alin (7) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale (republicată și actualizată), Ordinul nr. 522 din 16 aprilie 2003 (actualizat) pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv, al ministrului finanțelor publice propun aprobarea de către Consiliul Local al Municipiului Arad a proiectului de hotărâre cu următorul obiect: aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, la **European Social Network** (Rețeaua Europeană Socială)

### **EXPUNERE DE MOTIVE**

În baza prevederilor legale actuale:

- Dispozițiile Legii administrației publice locale nr.215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 292/2011 – Legea asistenței sociale
- HG nr. 90/2003 actualizată pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială, ale art. 10, art. 36 alin (2) lit. "e" și alin (7) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale (republicată și actualizată),
- Ordinul nr. 522 din 16 aprilie 2003 (actualizat) pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv, al ministrului finanțelor publice

Având în vedere cele menționate,

### **PROPUN:**

**Aprobarea privind aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, la European Social Network (Rețeaua Europeană Socială) și achitarea taxei de membru în cuantum de 965 Euro la cursul din ziua plății, sumă care se achită anual din bugetul local Cap.68.02 Asigurări și asistență socială, subcapitolul 68.02.50 alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale, titlul 20 art.20.30, alin.20.30.30.**

.

**PRIMAR,  
Gheorghe Falcă**



# CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI ARAD

**Direcția de Dezvoltare și Asistență Comunitară**

**Serviciul proiecte, strategii sociale și logistică**

România 310318 Arad • Calea Radnei nr. 250 • tel.+40-257-212155 • fax +40-257-270227

e-mail: [ddac@primariaarad.ro](mailto:ddac@primariaarad.ro)

Operator de prelucrare date cu caracter personal nr: 16638



**ISO 9001:2008**

Cert.No.AJAEU/10/100630

NR. \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_ 2013

## RAPORT

privind aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului ARAD la European Social Network (Rețeaua Europeană Socială)

### Având în vedere:

- faptul că Direcția de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad, organizată ca serviciu public în subordinea Consiliului local al municipiului Arad, activează în cadrul **European Social Network - ESN** (Rețeaua Europeană Socială) începând cu anul 2004, ca membru asociat, iar în urma bunei colaborări am fost solicitați de către ESN să devenim membru cu drepturi depline;
- faptul că **European Social Network** este o organizație non-profit, înregistrată în Marea Britanie, fondată în anul 1998 de către furnizori de servicii sociale din Danemarca, Islanda, Suedia, Franța, Țările de Jos, Germania, Belgia și Marea Britanie și este sprijinită de Programul Comunității Europene pentru ocuparea forței de muncă și solidaritate socială (PROGRESS 2007-2013);
- faptul că această rețea este importantă prin expertiza și experiența sa profesională, luând în calcul parteneriatele și deschiderea instituțională pe care o oferă această asocieră din care fac parte peste 80 de furnizori publici locali de servicii sociale din peste 30 de țări;
- faptul că DDAC Arad a avut acțiuni comune cu Rețeaua ESN, prin intermediul cărora comunitatea locală arădeană a beneficiat de informații actualizate cu privire la serviciile sociale din UE și materiale traduse despre aceste tematici;
- faptul că DDAC a participat în perioada 2002-2006 la un Proiect al ESN finanțat de Direcția Comisiei Europene pentru angajări și servicii sociale, Program din cadrul Programului de Acțiuni comunitare pentru combaterea excluziunii sociale programul de schimb transnațional – cu titlul **MINORI NEÎNSOȚIȚI SOLICITANȚI DE AZIL**. În cadrul acestui proiect Consiliul local al municipiului ARAD prin DDAC a fost partener pe lângă alte țări ca Germania, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Franța, Italia, Elveția și Ungaria. Prin acest proiect s-a realizat unui studiu detaliat al politicilor și strategiilor locale și de ajutor social, referitoare la tinerii neînsoțiți, solicitanți de azil, din întreaga Europă. Prin acest proiect autoritățile locale și departamentele guvernamentale au învățat fiecare din experiența celuilalt, în interesul minorilor neînsoțiți solicitanți de azil;

- necesitatea achitării taxei de membru către **European Social Network** în sumă de 965 Euro la cursul zilei, sumă care se achită anual din bugetul local Cap.68.02 Asigurări și asistență socială, subcapitolul 68.02.50 alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale, titlul 20 art.20.30, alin.20.30.30,
- prevederile art. 8 din HG nr. 90/2003 actualizată pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială, ale art. 10, art. 36 alin (2) lit. “e” și alin (7) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale (republicată și actualizată), Ordinul nr. 522 din 16 aprilie 2003 (actualizat) pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv, al ministrului finanțelor publice;
- **Propunem:** spre aprobare inițierea proiectului de hotărâre privind aderarea Direcției de Dezvoltare și Asistență Comunitară Arad la **European Social Network** (Rețeaua Europeană Socială) și achitarea taxei de membru în cuantum de 965 Euro la cursul din ziua plății, sumă care se achită anual din bugetul local Cap.68.02 Asigurări și asistență socială, subcapitolul 68.02.50 alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale, titlul 20 art.20.30, alin.20.30.30.

VICEPRIMAR,  
**LEVENTE BOGNAR**

DIRECTOR EXECUTIV,,  
**ERIKA STARK**